

بر صابی ۲۴ صحیفه در فیائی آرتمیر بهامشرد.

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی

مدیری : آق چوره اوغلی یوسف

۱۲۴ صابی ۱۱ جلد ۵ میل

۸ کانون اول ۱۳۳۲

۲۰ ضابی ۱۳۳۲

اوت یوزی سیلنمشدی. او یوزک یاننده بر دیکری ایچین یر ویاخود عشق اولوب اولماسنده آرتق باس قالماشدی. زوالی بایسغار! زوالی، نهایتسز درجه ده زوالی ال سوکیلی! ایلک دفعه اولارق کچنلرک حقیقی معناسی دوییدی. شدتله دوندی، باشی چیچکلرک آراسنه سوقه رق بر چوجوق کبی آغلادی. کوز یاشی وعشق! بونلری قدر آز برشی بر بردن آیریوردی. همان سقط اولو یکتشک قدره میدان اوقویان یوزنی دوشوندی و بو فکر، یاسله اونک آراسنی آیریوردی. بلور کاسه! المی آراسنده کوله بیلیدی. حیات اوکا غریب سرگذشتلر کیتیرمشدی. داها کتیرسون! او حاضردی. آرتق تام بر آدمدی. چوجقلق کیتمش، سمرقند ایله برابر کیتمشدی.

بونى آچیق بر صورتده دوشنمه مکله برابر حس ایدیوردی. یاشلی کوزلریله اللهک کوزلرکیرینه باقارکن، حیاتک ذوقنی درین بر صورتده دویوردی. کوز یاشلری برر خرده یین کبی ایدیلر. بر مصراع بلکده بر رباعی اولایله جک بر موضوع ذهندن کچیوردی. بایسغار اولسه بونى نه کوزل یاپاردی. او بویله ایجه خیالاتی ایشلمه سنی بیلیدی. فقط مینه چرچیوه آرقه سنه یازدیغی مصراعلر دوعرو دکلدی. عجبا حالا دوریورلرمی؟ اوت، اونلر یا غمورک یاشلرندن محفوظ قالمشلردی. سطرلری اوقودی و اوقورکن اونلردن برشی اکیسک اولدیغی حس ایده یوردی. بویله حس ایده رکن کله رده دوداقلرینه کایوردی. بابرده کندی ال مقدس هیجانلرینی قوللانان بر صنعتکار مزاجی واردی. او فردیتک روحه بر طوزاق اولدیغی وترنمه لایق هر شیک کسیدیلرندن بویوک بر الهیتک پارچه سی اولدیغی سزییوردی. حسلرینک و کله لرینک نتیجه سی ده بو ایدی:

«یدی تخت، یدی کنه، یدی ییلدز.

فقط بری حیاتک نه عشقنی نه ده کوز یاشلرینی دیندیره بیلور.
آنحق کاسه ده کی شراب المی روحی بوسنه لک اوتنه سنه کتوره بیلور»

ییتمدی

یکی اثرلر

«مسکوکات عثمانیه»، جلد ۱: ۱. [۱]. — زمانغر مستشرقلری آده سنده تورکولوژیای کندیسنه اختصاص ایدین و اثرلرینک جدأ بیطرف و علمی اولاسنه چالیشان پروفیسور بارتوله «شرق تنبع تاریخی» عنوانل اثرنده شرق اقوامنک کندیلرینک صوک عصرده شرق تنبعه خدمتلرندن بحث ایدرکن، تورک مسکوکاتی حقنده نورک لک آوروپالیرکندن ده زیاده قیمتدار اثرلر وجوده کتیرمش اولدقلرینی ذکر ایدر [۲]. فی الحقیقه موزه

[۱] «موزه هایون مسکوکات قدیمه قتالوغی» صره سنک «قسم سادس» فی تشکیل ایدر. «سلطان عثمان خان اولدن سلطان مراد خان ثالثک آخر سلطنتنه قدر اولان زمانی مشتهلدر» مؤلفی موزه هایون مدیری خلیل ادهم بک. — استانبولده عمود بک مطبعه سنده، ۱۳۳۴ سنه هجریه سی صوکلرنده طبع اولومشدر. — ۱ جلد، ۲۷ صفحه، متنده بر جوق اشکال ایله متندن خارج ۱۲ عدد قوطونیی لوحه فی حاویدر. — فیثاق: ۴۰ غروشدر.

[۲] «تورکبه نک ماضیسنی تبعده تورکار، هجملرک ایرانی تبعده پایدقلرندن بر آز فضله چالیشمشلردر. تورکبه ده مطبعه جیلق ۱۸ نجی عصر میلادینک ابتدا سنده باشلامش و او زمانده بیله خیالی اثرلر طبع اولومشدر.

هايونك مسكوكات اسلاميه قولله كسيونلرى، مسكوكات اسلاميه قاتالوغلرى، اسلام، تورك وحى بوتون شرق تاريخى علمى بر صورتده تدقيق ايتك ايسنه يئرلر ايچون غايت اهميتلى و قيمتلى ماخذلردن سايلينه دكرليدور. مسكوكات اسلاميه قاتالوغلرى صرمدىنىڭ «قسم سادى» نى تشكيل ايدن مسكوكات عثمانيه قاتالوغلرى، علم مسكوكات اسلاميه متخصصلىنىڭ اڭ ايلرى كلنلارندن خليل ادهم بك افندى طرفندن دقيق بر اعتناي علمى ايله ترتيب اولنوب، بۇكره انتشار ايتمه سى، شرقك تېمىياله مشغول اولانلرى جوق سويند بوشلار: عثمانلى مورخلىرى بۇ مكمل جلدن خېلى مادده و او مادده لار دىن ده خېلى فكر و مطالعه بىلە چىقاردىلار.

خليل بك افندى، قاتالوغلر مقدمه سىندى، موزە هايون عثمانلى مسكوكاتى قولله كسيونىڭ ناسل تدارك وچىن ايدىلىش اولدىغىنى نقل ايدىيورلار: مسكوكات قولله كسيونلرى ده، موزە منلىك دىكر اقساى كى، ايلك موزە مديرى حمدى بك مرحومك، هر دورلو موانع و مشكلانە غلبه چالە بىلن بۇ يوك هملىرى ئىمىر سىلدور. اليوم موزە هايونده بولنان عثمانلى مسكوكاتنىڭ مقدارى ۱۰۰۰ عددە بالغ اولمىدور. قولله كسيونىڭ بۇ يوك بۇل كىن اولەسياه برابر، مسكوكات عثمانيه قاتالوغلر دىكر ايدىلن مسكوكاتنىڭ تىرىقلىرىنى ا كمال ايچون، مؤلف محترم خصوصى قولله كسيونلار دىكى مسكوكات عثمانيه نى تدقيق دىن ده استعنا كوسترمە شاردر. خليل بك افندىنىڭ بۇ مهم ئىرى، حال حاضرده، عثمانلى مسكوكاتنه دائر موجود ائىرلر اڭ مكمل اولدىننە شېبە بولمىدور.

قاتالوغلر برنجى نومبر و سىندى، اورخان غازىنىڭ كوش بر سكه سى كورپيور. بۇ سكه تاريخىز و محل ضربىدور. «سلطان عثمان خان اولك نام هايونلار سىندى بىلە قدر هيچ بر سكه بولمىدور.» مراد اولك اعتباراً سكه تىدد و تنوع ايدىيور. بولمىدور حكمدار اڭ اسمى، اكثرتله (مراد بن اورخان) صورتندى محررور. بعضارندى تاريخ وارسىدە محل ضرب يازمىدور.

يىلدىرم بايزيدك اوغلى امير سلهيانك سكه لارندى ايلك دفعه (طغرا) بىلە تصادف اولدىغىنى كى محل ضرب (ادرنه) ده كوستىرلىيور. محمد چلبىنىڭ سكه لارندى محل ضرب اولەرق آماسيا، بروسه، ادرنە، آياثلق، سىز يازمىدور. محمد چلبى سكه لارنىڭ بعضلىرى مشترك، بعضلىرى مستقل و بعضارندى (سلطان محمد بن بايزيد) اسمى امير سلهيانك طغراستە مكره بن بر طغرا شىكلندە محررور.

سلطان مراد ئاينىڭ سكه لرى آراسىندى بر عدد قارتال رسامى باقر سكه موجوددور. قارتال، يزانس قارتالى كى ايكنى باشلىدور. ۸۲۸ تاريخندى، تېرەدە ضرب ايدىلىش اولان «بۇ سكه نادىر ايله مسكوكات عثمانيه ميانندى ايلك دفعه اولەرق بر رسامى سكه بىلە تصادف اولنيور.» مؤخرأ فاتح سلطان محمد زمانندى اژدر و آرسلان رسامى سكه لار باصلمىدور.

خليل بك افندى، سلطان مراد ئانى ايله سلطان محمد ئاينىڭ موجود سكه لرىنىڭ تاريخى ضربلىرىنى تىمىيە ايدىدور، محمد ئاينىڭ دفعه اولى سلطنتى ايله مراد ئاينىڭ دفعه ثانيه سلطنتلىرىنىڭ تاريخى و مدتلىرىنى خېلى قىلمىشە تىمىينە موفىق اولە بىلمىدور. عثمانلى وقعه نويس و مورخلىرىنىڭ بۇ بابدە كى اقوالى مختلف اولدىغىنى جەھتە، علم مسكوكات، تاريخىڭ مشكوك بر نقطه سىنى توضيحه خدمت ايتىش اوليور. بۇگون موجود عثمانلى مسكوكاتىدىن چىقارىلان نتيجه بىلە كوره فاتحك ايلك سلطنتى يالكر ۸۴۸ سنە هجرىه سى ايچندى اولوب، مراد ئاينىڭ ايكنچى دورى سلطنتى ۸۵۸ دن ۸۵۵ تاريخندى قدر دوام ايتكمىدور (مصحف ۷۷: ۷۹).

فاتح سلطان محمد خانك ايكنچى دورى سلطنتندى، عثمانلى مسكوكاتى آرسىندى ايلك دفعه اولەرق آلون سكه

۹ نچى عصرده تورك حكومتى طرفندن آثار عتيقه موزە سىنىڭ تاسيسى و استانبول جامعا رىنە ملحق كىتبخانە لارده حفظ اولنان يازمە كىتابلر قاتالوغلر نىشرى كى تداويرە دىنى مراجعت اولومىدور. تورك علم مسكوكاتنىڭ تىمىينە تورك متقبلىرى، اوروپالى متقبلىردن دىها زىيادە خدمت ايتشاردور. [و. بارتولە — اوروپادە و روسىيەدە شرق تىمىيە تاريخى. — (روسىيە) — مصحف ۱۳۴] (بۇ اثر «ملى تىمىيەلر مجموعه سى» طرفندن توركچە بىلە ترجمە اولمىدور).

راست کلوروز، بو سکه ۸۸۳ سنه سنده قسطنطنیه ده ضرب اولونمشدر. ۲۰ میلیمتره قطرنده ۱ درهم ۱۰۰ اقراط ورننده اولان بوا لئونک بر یوزنده «ضارب النصر صاحب المز والنصر فی البر والبحر» دیگر یوزنده «سلطان محمد بن مراد خان عز نصره قسطنطنیه ضرب فی ۸۸۳ (سطر صره سی) یازیلیدر؛ یازیلو ایی و اوقوناقلیدر. فاتح محمد بن سوکره کی سلطانلر زماننده، محل ضربلرک کترقی شایان دقتدر. مثلا سلیمان قانونی زماننه عاقد سکه لر دن ۲۹ محله ضرب اولونمش سکه لر قاتالوغده موجوددر. مراد خان سکه لر نده محل ضرب ۳۰۰ بالغ اولیورده محل ضربلر آده سنده بلغراد، جزائرکی شمدی عثمانلی حدودندن ایی اوزاق قالمش شهرلرده وارددر. «اوسمانیشر لوئید» ک فاضل محرر لرندن دو قنور شرادک دیدیکی کی، عثمانلی مسکو کانتک محل ضربلری، عثمانلی ایمپراطورلرک اسکی وسعت وشعشه سی اخطار و اظهار ایتمکده در. مسکو کات عثمانیه قاتالوغنه دائر مرته سنه یازدینی مقاله سندن استفاده ایتمکمز محترم رفیق مزک صوک سوزلرینه تماماً اشترک ایتمکده یز: «عثمانلی تاریخیه علاقه دار کیمسه لریک جمله سی، بو قدر مساعی واعتنایله وجوده کلن مهم اثرک مؤلفنه منتداب اولمیلیدر. سی»

«مصور چول» — تورکلر، تاریخده، مملکتلر فتح، قوتلی حکومتلر تأسیس ایتمکله مشهور درلر. اکثریا بیابانچیلر من طرفندن یازیلان تاریخ، بشرک عمومی ترقیسنه، مدنیتلرک تأسیسنه تورکلرک ایندکلی خدملری اونوتمیه، مع الاسف، یک میالدر. حالوکه تورکلرک عمران ومدنیت خدملری آزدکلدر. زمانمزه، جهان حربنک دنیایی آلت اوست ایندیکی شوهنکامه ده بیله عثمانلی تورکلرینک بویولده برخیلی مساعیسی ونتایج مساعیسی کورو یوروز. مثلا ایمپراطورلرک غرب جنوبی حدودلری بکله بن وهیج بر حق وآرزویه استناد ایدیلکسزین ایمپراطورلقدن قوبارلمش بر قطعه نک استرداد ایچون حاضر لقلرده بولونان عثمانلی اوردوسی، وظیفه اصلیه سی ایفا ایده رکئی، بولندینی مملکتک اعمار وتمدینی ایچونده زمان، قوت ونقد آیرمه یه امکان بوله بیلور، اورالرده یالکز شهرلرک ایلرولمه سنه دکل، حتی چوللرک مدینه لشمه سنه بیله خیلی موفقیت حاصل اولمشدر. بو کونلرده اداره خانه مزه کلن، «مصور چول» ک ایکی صایبسی بوسی وهمتک ثمره لرنددر. اکثر مکتب کورنلریمزک، مملکت جغرافیاسی ازلرلرلریمزک بیله، ذهنلرنده کوچلکه آریوب بوله بیله جکلری، سیناچولنک قوملری آراسنه کومولوب قالمش بر قویو ایله بر قاج سکنادن عبارت «بئال سبع» عثمانلی اوردوسنک مدنیتکار نفخه سیله قوملرندن سیلکنوب چیقارک بو کون بویوک، کوزمل جامعلی، متعدد جاده لی، بارقلی، الکتریکلی بر شهر، معاصر بر مدینه حاله کلشدر. «مصور چول»، «بئال سبع» ده، چول منزل مفقشلکی طرفندن اداره اولونان، «چول مطبعه سنده» باصیلمش بر مجموعه در. اداره یه کلن ایلک نسخه لری کوزمل، تمیز و پارلاق کاغد اوزرینه باصیلمش، عثمانلی مدنیت عسکریه سنه وچول مدینه سنه طاند رسملرله مزیندر. مجموعه اون بش کونده بر چیقار: اجتماعی، فنی، زراعی وادی مباحثی احتوا ایددر. کوریلورکه مدنیتک بشیکی اختیار مصره طوغری ایلروله بن عثمانلی اوردوسی، کجدیکی یلردن قارلار، باغچلر، یوردلر یاراته رق، منزللرینی بویله مدنیت ایلرلیله اشارت ایددرک یوریور. بو نوع فعالیتلر بوتون عثمانیلرک، بوتون تورکلرک افتخارینی موجب اولمقده در.

«تورک یوردی»، «یوردی»، یوردجیلنی (مدنیتجیلکی) چوله قادار صوقان واپان عثمانلی غازیلرینی صمیمیتله تبریک ایددر، ویکي طوغان «مصور چول» ک مدنیت وتورکلکه ایی وچوق خدمت کوره بیلیمه سی تکریدن دیلدر. — سی